

1927

ZBORNİK

MAREC

ŠMARNICE

MARIJA V SENCI NAŠIH DNI

31 majniških beril.

Spisal Stanko Stanič.

Šmarnice izidejo o Veliki noči
v založbi K. T. D. v Gorici.

Cena vezanemu izvodu 8 lir.

MLADINI

KS. MEŠKO:

Zbrani spisi: Ilustriral Milko Bambič. S sliko
avtorjevo. Uvod napisal dekan in pisatelj
Venceslav Belè.

Navadna izdaja 5 L

Gosposka izdaja 8 L

IZŠLA V KATOLIŠKI KNJIGARNI - - GORIZIA - VIA CARDUCCI N.º 2

Z B O R N I K

SVEČENIKOV SVETEGA PAVLA

Mons. Mihael Arko:

Govor o evharistiji.

I.

Častiti tovariši! Naprosili so me pokazati koliko vpliva evharistija na duhovna, delujočega v pastirstvu in na njemu izročene ovčice. Povedal bom, kar sem sam doživel, ali so mi pravili moji so-bratje. In ker mi je določenih le 25 minut za govor, torej brez uvoda k stvari!

1. Pravil mi je tovariš: Quotidiana vilescunt. To skušam v dolgih letih svojega pastirovanja. Praeparatio mehanična, pri maši raztresen, brevir naglo in površno, največkrat ne vem, kaj berem. Za pridigo sicer nisem v zadregi. Nisem sicer ostal v sredi govora, da bi ne vedel naprej, a največkrat sem v govoru tako pust, sedaj s ognja, brez zveze, da me vest peče, ker se tako slabo pripravim. Milujem celo poslušalce, da morajo vztrajati tako dolgo. Doma se sicer trudim, da bi kaj boljšega napravil, a meditirati ne znam.

Tu slišim o apostolski uniji, kjer je treba premišljevati celo uro, ni pardona, ne izgovora, ne prkrajšanja, izkazati se moraš mesečno, ali si izpolnil uro ali ne. Glej, to bo nekaj za te. Tu boš v sponah. Do sedaj si bil pri bratovščini sv. R. Telesa. Le ena ura na mesec je bila, a še na to se je rado pozabilo; zamotijo nas opravila, seje, komaj dobiš čas, da odmoliš brevir ali rožnivenec, ko greš na daljno obhajilo k bolniku. To bo moralo biti drugače. In res je bilo drugače. Celu uro pred tabernakeljem, prost vseh skrbij, zavest, da se pogovarjam z idealom dušnega pastirja: vse to je vplivalo na vse moje delovanje. Ne tajim, da je bila ura prve 3 mesece precej dolga, kolena so skelela, život je bil zlomljen, a pozneje se je privadil na vse. Človek se trainira.

Tu se mi je odprlo novo polje, vse v drugačni luči sem videl svoje stanovske

opravila. Naj so se dan na dan vedno ista vršila, sem pri tedenski uri dobil vedno nekaj novega, mikavnega na njih, spremljevala me je zavest, saj vršim ravno to, kar je On s toliko gorečnostjo in vztrajnostjo delal. On v tabernaklju je še sedaj kot čuječ pastir v župni cerkvi, v sredi svoje fare, v sredi svoje čede. In čudo! Prej sem izpuščal mesečno uro, sedaj tedenske nisem še nikoli opustil. Če je že prve dni v tednu ne opravim, me vleče vedno tja pred tabernakelj, da bi ne zgrešil, kar sem obljubil. Pri brevirju se nehote spomnim, da delam in unione ž njim, pri govorih mi gre vse bolj gladko, sploh če tudi ne vem koliko več uspeha ima moje sedanje delovanje, vest me ne peče, da opravljam le preveč mehanično, rek »quotidiana vilescunt« ne velja v toliki meri kakor prej.

2. K nekemu župniku je prišel mlad kapelan, ki je bil sila nagle jeze. Kaka malenkost ga je razburila, če ni šlo kaj po njegovi volji, je zavrelo v njem. Prišel je v takem stanu tožit svojemu šefu, se ve, krivda je bila vselej drugod, le pri mladem gospodu ne. Župnik ga je mirno poslušal in ko je mladi tovariš vse iztresel, kar je priklopelo do vrha, se je ozrl mirno po sobi in opomnil: »Imam tako nizke sobe! Se vam li ne zdi tu preveč soparno in zagatno? Pojdiva raje malo na prosto!« In šla sta. Takoj pri župnišču je bila farna cerkev, mimo nje sta morala iti.

»Slišite, g. Ivan,« pripomni župnik, »kaj ne, ko bi sedaj sem prišel cesar, bi se mu gotovo šla poklonit, ali ko bi škof sedaj le k nama došel, bi ne zamudila, izreči mu svojo vdanost in pokorščino? Glejte, tu notri pa stanuje višji kot škof, močnejši kot cesar! Spodobiti se toraj, da ne greva kar tako mimo.«

Šla sta v cerkev in odmolila par očenavev. Ko sta zapustila tabernakelj, je že polovico kapelanove jeze minulo. Oni

župnik je že umrl, oni kapelan župnikuje na samotnem hribovju, pa mi je večkrat rekel: Veliko šefov sem imel, a nobeden mi ni tako k srcu prirastel, kakor ta, ki me je vodil pred tabernakelj! Vsi so sicer bili dobri predstojniki, a ta me je vzgojil.

3. Večkrat sem slišal tožiti mlade gospe: Mojega delovanja višji ne cenijo, mojih zaslug nočejo priznati. Tako malenkostno službo mi odkažejo! Oni tovariš, ki ima veliko ugodnejše mesto, kakor jaz, ni že v šolah kazal posebnega talenta, za praktično porabo ni bil in tudi sedaj ni, pa ima vse ugodnosti, materialne in družabne.

Ne bom preiskoval, v koliko je opravljena taka tožba. In propria causa nemo iudex. A ko bi tak sobrat pri tedenski uri premišljeval talente, delovanje, trud in žrtev Onega v tabernaklju, bi spoznal, da se je Njemu, ki ga neskončno nadkriljuje, še veliko večja krivica godila. Ne le da niso pripoznali Njegovih talentov in delovanja, celo preganjali in umorili so ga. Kako vse drugače bi potem sodil sebe primerjaje se z Onim v tabernaklju. Nič več ne bi se pritoževal, da ga prezirajo, prenizko cenijo, pač bi ga še tolažila vest: glej Njemu sem enak!

4. Ni dolgo tega, da mi je tožil sobrat: Blagor vam v mestih, kjer vas je več duhovnov skup in imate omikane ljudi krog sebe, s katerimi se vsaj lahko pomenite kaj bolj vzvišenega od navadnih potreb. Tu pa na samoti visoko v hribih spoznava vam vedno bolj kaj se pravi: »vae soli«. Po zimi imam sicer več dela, a da bi se malo oddahnil in razvedril in šel na sprehod, mi brani visoki sneg ali hudi veter; poleti šola preneha in razun brevirja, maše, nalo pisarniškega dela, vse delo nekako preneha. Bolnikov ni, saj hribovec pri napornem delu niti misliti ne utegne na bolezen. Brati in premišljevat vendar ne moreš vedno, dan je pa veliko daljši kot v vašem kotlu. Nas že solnce pozdravi, ko ste še vi v gorkem gnezdu in pri nas na večer še žari, ko ste že vi v temi. Kaj hočemo torej?

Grem na sprehod. Srečam težaka. Odkrije se, pozdravi in včasih on prvi pozpraša: Gospod, kaj se Vam zdi, kako bo?

vreme namreč. Rad bi se z njim kaj pogovoril. Začnem kako kaže barometer, kaj sem bral v časopisih, ali bo deževno ali vetrovno, in kaj nas skušnja uči, da imamo pričakovati stalnega ali spremenljivega vremena. A opazim, da mož ne sledi kaj pazno mojim razmotrivanjem. Mudi se mu na delo, zato porabi prvo pavzo, ki jo naredim v svoji gostobesednosti: No! bo pa! se odreže in rine naprej.

Primeri se pa, da ga jaz prvi vprašam: No, Gašpar, kak je kak?

Tak je tak, mi običajno odgovori in leze upognjen po svojem opravku s košem na rami v hrib. To so moji duhoviti pogovori v samotnem hribovju.«

Za takega reveža je tabernakelj prava dobrot. Tu ima tovariša, ki je veliko bolj osamljen kakor on. Po noči se ga nobeden ne spomni in čez dan ga malo kateri obišče. Z njim se lahko pogovarja priprosto in učeno, saj v učenosti ga ne bo nikoli prekosil. In nadležen mu ne bo. Ne glede na zunanost, v vsaki obleki se mu lahko približa. Kako drugačni smo ljudje! Za obiske je določena ura, na obleko se gleda, držati se moraš formul in jih ne smeš prezreti, in paziti moraš, da se neokretno ne vedeš, in da kmalu odideš.

On pa, največji Gospod, nas sprejme vsako uro; čim dalj časa si pri njem, tem ljubše mu je, če bolj odkrito prisrčno kramljaš z njim, se mu boš še bolj prikupil. V gorski samoti ti je ljub tovariš, ki ti dela družbo, kadar ti hočeš. Zato tudi za duhovna v samoti velja Lessingov izrek, da je katoliški duhoven najbolj srečen človek na svetu, ako je le prepričan o svetosti svojega stanu in tako tudi živi.

5. Dandanes ima duhoven v pastirstvu veliko več dela, kakor naši predniki. Po manjkanje duhovnov, čedalje več šol, več obhajil in spovedovanja, pota k bolnikom, zraven tega še različne družbe s svojimi shodi, govori, knjižnicami in na vrh še kancelija! No, o tej bi znal ravno jaz zapeti lepo pesem. Že moj prednik je dobil epiteton ornans (?) anamal scriba, ker je vedno tičal v pisarni. Sedaj ni nič bolje, vedno več stvari se

naklada, kakor bi se bali, da bi človek abc ne pozabil.

Vsa ta mnogovrstna, včasih zelo mehanična če tudi potrebna opravila razrežejo človeka, kmalu bi mu zadušila duhovskega duha, mišljenje in poklic. Zato trdijo nekteri, da je dan danes poseben migljaj iz nebes, neki božji klic, ki vabi duhovna vsaj eno uro na teden pred tabernakelj. Tu človek za nekaj časa odloži vse stanovske skrbi, se pogovarja izključno le s svojim vzorom. Pri njem se ne kako duševno poživi, pokrepča in navduši za svoj poklic. Po taki uri gre ne kako poživljen na delo.

II.

1. Bil je priletan duhovnik, ki je že dolgo vrsto let deloval na samotni župniji. Gospod je bil sine ira et studio. Ko je opešal, je dobil pomočnika. Ko je nastopil v šoli, mu zatožijo, da so nekateri šolarji v cerkvi s podkovanimi čevlji orehe tolkli, jih eden drugemu jemali, se drežali, suvali in smejali. Ko jih je izprašal, jih zato ni kaznoval. Zakaj ne? Otroci se niti zavedali niso, da bi to bilo tako napačno ali celo greh. Kaj niso znali krščanskega nauka? — O pač! Saj je stari gospod bil tako vesten, da še celo mlademu pomočniku ni zaupal. Ko je on pripravlil otroke za prvo sv. obhajilo in imel v cerkvi z njimi dolgo spoved, je še pridrsal starček pred spovednico in tam spraševal vsacega, če zna »gnade sv. obhajila«. Otroci brati niso znali, zato je bil zadovoljen, če so znali mehanično potrebne molitvice. Nadzorovati jih v cerkvi ni mogel, ker je bil pred altarjem, učitelj mu ni mogel pomagati, ker je imel tako malo veljave pred šolsko mladino, da so ga parkrat kar zaklenili in jim je moral obljubiti par krajcarjev, da so mu odprli. Starši se niso dosti zmenili za otroke v cerkvi, kak sosed se pa tudi ni upal posvariti, da bi se mu ne sponeslo, kaj to njemu mar, ko ni njegov otrok.

Mladi duhovnik je bil vpisan v apostolsko unijo. V samotni uri pri meditaciji je bolj spoznal kralja človeških src in ko je v šoli razlagal delovanje tega kralja v onih časih, ko je hodil po zemlji,

je pristavil, da v drugi podobi živi še sedaj med nami v tabernaklju. Zato ni delal samo na pamet temveč tudi na srce. Po šoli jih je peljal v cerkev, tam razložil ob kratkem kdo je tu, kaj pomeni večna luč in pomolil z njimi pred altarjem.

Pozneje mi je pravil g. dekan po kano-nični vizitaciji: »Vi ne veste, kako se je v tej fari spremenilo. Na stara leta vidim kaj premore goreč, delaven in po-božen duhoven! Glejte, v cerkvi je sedaj vse tako dostojno, v šoli pazno in mirno vedenje, znajo na pamet, a obenem vse obračati na praktično življenje, po šoli ali tudi pred šolo gredo otroci sami pomolit pred Najsvetejše. In ta zavest, da jih vidi Oni vtabernaklju povsod, vpliva na njihovo obnašanje tudi zunaj šole. Z eno besedo: v kratki dobi tak preobrat na boljše!«

2. Naprošen sem bil prevzeti slavnostni govor na neki župniji. Rekli so mi, da lahko pridigujem med mašo kakor navadno, ali pa pred mašo. Bom pa pred mašo, odgovorim. Naj kateri kaj zamudi, boljše, da pridigo, kakor mašo.

Stopim na leco in glej čudol! Pred altarjem nekaj šolskih otrok, sredi cerkve prazno, v klopeh nekaj starčkov in ženic, dekleta pod zvonikom, na pokopališču drugi možje, na obzidju pa sede fantje sicer odkriti a pomenkujoči se prav po domače. Da pri taki pozornosti nisem kaj z vnemo govoril, je umevno. Pri koncu pridige vidim možakarja kakih 50 let kako mirno pripuši k cerkvi ter se pridruži tovarišem.

Pri kosilu vprašam tovariša, kako je mogoča taka malomarnost pri službi božji? — »Daj no! Svetuj mi, kaj naj storim? Saj je tudi mene preplašilo, ko sem pred nekaj meseci tu nastopil. Sem jih že ošteval in zmerjal prav pošteno, in dokazoval, da če tudi ima sv. maša veliko moč, vendar tolike nima, da bi ne-marneže zunaj cerkve pobirala, ko je notri vse prazno. Meniš li, da sem kaj dosegel? Ravno nasprotno. Drugič so rekli: pojdimo dalj od cerkve, da nas ne bo zadelo, ko se zopet toča usuje. Na drugi strani zida so polegali, še le pri maši so se bolj približali cerkvi.«

Domenila sva se za drugo metodo. Tovariš je bil goreč častilec Euharistije. Začel je vrste govorov o sv. R. Telesu. Kazal je v raznih oblikah Zveličarjevo delovanje in žrtev za nas, ki je po zemlji hodil v človeški podobi, in obračal na Njega, ki se sedaj v drugi podobi za nas žrtvuje. Lista Pelican in Emanuel sta mu nučila pripravne zglede. — To je bilo ljudem nekaj novega, kajti le redko se je takrat govorilo o sv. R. Telesu.

Že prvo nedeljo so ženske pravile doma, o čem je bila danes pridiga in pripravile, da bode še več enakih govorov. Drugo nedeljo je prišlo nekaj možakarjev celo v cerkev in fantje niso šli za zid.

In ko je župnik v več govorih kazal Jezusovo žrtev za nas, slikal njegovo veliko ljubezen in trpljenje, pa se obračal na altar, kjer še vedno v drugi podobi kaže isto žrtev, prebiva sredi med nami, a mi se tega ne zavedamo, se nekrvavo daruje za nas, a nas pa celo zraven ni, ali le malomarno od daleč stojimo — tedaj so ljudje spoznali, kaj je župna cerkev. Sedaj jim je bilo jasno, zakaj je župnik med tednom kak popoldne bival več časa v samotni cerkvi kar sam. Začetkom so zvedavo skozi ključavnico opazovali, kaj vendar dela duhoven v svetišču, ko vendar ni maše ne krsta ali spovedovanja, in cerkovnik, ki je prej trdo stopal po zakristiji in rožljaj s ključi, če se je duhoven predolgo zamudil pri gratiarum actio, je sedaj klečal v klopi, dokler ni župnik zapustil cerkve. Naj se mu je tudi mudilo na travnik, v gozd ali vinoograd, sedaj ni gledal za par minut. Počasi so začeli verniki pred mašo hoditi v cerkev, niso čakali kot prej, da je ura odbila ali odzvonilo, celo po sv. maši so nekateri ostali pred oltarjem, ali v svojih klopeh. Prišlo je nehote, da so nekateri ob nedeljah molili križev pot kar po cerkvi, oglasila so se dekleta za Mar. družbo in celo mladeniči se niso sramovali hoditi med letom k sv. zakramentom.

Z veseljem mi je pravil župnik, kako je sedaj zadovoljen na svojem mestu, kako da je res Christus heri et hodie.

Ti dogodki kažejo v kratkem, kako

vpliva Evharistija na nas in na nam izročene.

Govor pri zborovanju Sodalitatis sacerdotum Cordis Jesu v Ljubljani 13. IX. 1900 v škofijem skem dvorcu.

Skrb za naše izseljence.

Jancz Ev. Kalan — Bottrop-Boy, Vestfalsko:

Mir in pozdrav v Gospodu vsem dragim gg. znancem in sploh vsem častitim sobratom v Primorju!

Pišete mi, da se vaši ljudje trumoma izseljujejo v tuje kraje in da naj bi jaz iz lastne skušnje nekaj napisal o pastoralni pripravi izseljencev, predno gredo na pot, in o načinu pastoracije med izseljenci v inozemstvu.

Z veseljem in hitro ustrezam vaši želji.

Povem kar naravnost: Versko in moralno razmere med izseljenci so žalostne. Vsaj po mestih in industrijskih krajih. Morda je po plantažah in farmah v moralnem oziru boljše, ker ni toliko ljudi skupaj; a glede obiskovanja cerkve ne bo lahko boljše, ker gotovo nimajo cerkv blizu.

V Severni Ameriki in tukaj v Nemčiji jih hodi v cerkev k večjemu ena tretjina, ne, še toliko ne, ena četrtnina in še manj. A v Ameriki imajo veliko slovenskih duhovnikov; tukaj v Nemčiji pa je posebno dobra pastoracija — želel bi, gospodje, da bi bili tudi vi vsi brali, kar sem napisal pred dvema letoma v »Vzajemnosti«: »Germania et Hollandia docent« — in nemški duhovniki, ki znajo slovensko, so se vedno s posebno gorečnostjo zavzemali za Slovence, pa tudi slovenski frančiškani so hodili skozi dolgo vrsto let sem za veliko noč spovedovat. Kjer pa tega ni, tam izseljenci ne hodijo v cerkev skoro nič. Tukaj v Nemčiji je le malo Goričanov, nekaj Bovčanov in kak posemeznik s Tolminskega in Cerkljanskega. Pred kratkim pa sem obiskal naše ljudi v Lotringiji. Tam je precej Goričanov, tudi nekaj dobrih. A v cerkev hodijo malo, ker — ni navada. Ljudje, ki

pridejo v tuj kraj, se smatrajo menda za ekseptne, kakor da zanje več ne veljajo cerkvene zapovedi. Sprva ne znajo tujega jezika, ne razumejo pridige, in zato ne gredo tudi k sv. maši. Pa ne samo neznanje jezika je temu krivo, ampak ves milje, v katerem živijo. Doma ne vodi ljudi v cerkev samo živa vera, ampak navada, tradicija in vsa okolica. Tukaj pa je tradicija pretrgana in bližnja okolica brezbožna. Človek, ki gre v tuji svet, je kakor cvetica, izruvana iz zemlje; in če je tudi presajena v novo zemljo, se ne prime kmalu, ker zrak ni zanjo. Zato tudi ljudje, ki so bili doma dobri kristjani, mnogokrat tu vse opustijo. In nič jih ne peče, če v nedeljo niso pri maši, in če niso 10 ali 20 let pri spo-vedi — tudi ženske, — makari če gledajo vsak dan smrti v obraz! . . .

Kar se tiče morale, so konkubinati v navadi, žene zapuščajo može, možje pa žene in živijo z drugimi, redkokatero dek-le stopi pošteno v zakon. No, da ne rečem preveč: tudi poštenih zakonov je mnogo. Duhovniki se tukaj veliko trudi-jo, da konkubinate odpravljajo in ljudi poročajo, če je sploh mogoče. Vendar je te nesnaje še vedno veliko. Vse to se-veda samo med izseljenci, oziroma de-lavstvom po kolonijah, domačini so ve-činoma prav dobri katoličani. Na Fran-coskem, v provinciji Calais, nekateri Slo-veni še otrok niso dali več krstiti. Ka-plan Gornik, ki je bil eno leto med njimi, je poročil 40 parov, ki so bili v konku-binatu, in krstil 15 otrok do 4 leta starih.

Zdaj imate že malo slike o versko-mo-ralnem stanju med izseljenci. In približ-no tako je povsod po mestih in po in-dustriji. *Boljše je samo tam, kjer rojaki stanujejo kompaktno skupaj in imajo v svoji sredi duhovnika-rojaka.* Če so pa ljudje samo sebi prepuščeni, živijo ka-kor živina brez pastirja. Kakor rečeno, na farmah in plantažah je v moralnem oziru morda boljše, v verskem pa tudi težko.

Kaj torej sledi iz tega za vas *praktič-nega*? To, da ne puščate ljudi po svetu dirjati, kjer bi sami hoteli, sicer se vam bo vse razgubilo: versko, moralno in na-rodno. Kolikor se seveda to dá prepre-

čiti! Treba je, da izseljevanje, če se že zabraniti ne dá, kolikor mogoče *reguli-rate*, kakor se regulira razbrzdano vo-denje in se spravi v strugo, da teče mirno in brez škode dalje. V ta namen bi bilo potrebno, da nemudoma ustanovite Družbo sv. Rafaela in otvorite v Gorici ali v Trstu, ali v obeh mestih, *izseljeniško pisarno*, kakor jih ima Rafaelova družba po nekaterih nemških mestih. Če pa že nimate za to samostojne družbe, naj bi prevzela to delo kaka druga organizacija. Ako pa nimate posebne pisarne, da daje izseljencem informacije, — potem mora pa *vsak duhovnik* biti o izseljeniških raz-merah informiran in mora imeti tako-rekoč v svojem župnem uradu izselje-niško pisarno.

Kaj boste pa ljudem, ki se nameravajo izseliti, povedali? Kake informacije jim dajali? — V ta namen je treba najprej, da ste sami informirani. O versko-mo-ralnih razmerah med izseljenci sem vas na splošno informiral jaz. A o krajev-nih razmerah vam jaz ne morem dati pojasnil. Te morate videti sami, oziro-ma vsaj eden izmed vas. Če hočete izse-ljevanje regulirati, je neogibno potreb-no, da gre en gospod v imenu cele de-žele osebno ogledat si kraje, kamor se vaši ljudje izseljujejo, ali kamor naj se izseljujejo. Ta pot bo dolga in draga, a nič ne pomaga! Na licu mesta je treba preštudirati gospodarske in cerkvene razmere krajev, v katere se, ali naj se vaši ljudje izseljujejo. Ljudje sami ne morejo razmer naprej poznati, za ver-ske se pa celo ne brigajo, marveč vprašajo samo po zaslužku, kakor živina gre instinktivno samo za boljšo pašo. Tako so na primer industrijskem ozemlju, ki je tako veliko kakor cela Primorska, Zdaj pa pomislite, gospodje, kako težko je tukaj delati! To pa vse zaradi tega, ker ni bilo nobene regulacije, marveč je vsak šel, kamor se mu je zdelo. Izplača se to-rej, da cela dežela, oziroma škofija, spravi toliko svoto skupaj, da si more iti kdo osebno ogledat dotične dežele in kraje. Pa makari, če je treba iti v Av-stralijo! Razen če imate po teh krajih

take zaupnike, da se morete nanje popolnoma zanesti. Pa še ne bo tako dobro, kakor če si kdo iz domovine to sam ogleda. Za Argentinijo poznam enega duhovnika v ljubljanski škofiji, da namerava iti tja proučevat razmere slovenskih in hrvatskih izseljencev, a danes še ne smem njegovega imena izdati; (če boste želeli, ga bom povedal zaupno). Ako razmer sami ne poznate, ne morete dajati zadostnih informacij, tem manj izseljevanje regulirati. Jaz sem mnogo slišal o Slovencih v Holandiji in Lotringiji; a šele potem, ko sem sam tja šel, videl kraje, govoril z ljudmi in duhovniki, sem vedel, pri čem sem, česa ljudje želijo in kaj se da zanje storiti. — Tisti gospod, ki si bo kraje ogledal, bo potem dajal informacije ali sam, ali pa bo informiral vse duhovnike, da lahko vsak v svojem kraju ljudi pouči. Seveda, koliko se bodo ljudje dali poučiti in regulirati, tega ne vem. Tudi ne vem, če bodo mogli dobiti vsi na enem kraju delo, da bi mogli skupaj stanovati. Če ne na enem, pa vsaj na nekaterih, a ne na vseh mogočih, da so raztreseni kakor pleve v vetru!

Če se pa to posreči, da jih spravite na en kraj, ali vsaj le na nekatere kraje, potem bi bilo pa še to potrebno, da gre za njimi en duhovnik, med njimi živi in jih vodi. Ako to storite, potem ste storili vse, kar ste mogli. Če pa tega ne storite, bo večinoma vse zgubljeno. — Seveda, kajne, ko bi imeli duhovnikov na preostajanjel! A če jih nimate, jih morate iz tal izkopati! Vprašanje duhovniškega naraščaja je vprašanje, s katerim se tudi jaz intenzivno bavim, sem pisal o tem »Bogoljubu« in bom še delal za to. Saj je od tega vprašanja odvisna takorekoč eksistenca cerkve v posameznih krajih. V Nemčiji imajo zavode »für Spätberufene«; v par letih izdelajo gimnazijo. A tu ni mesto, da bi o tem dalje govoril. — Ni potrebno, da bi bil en duhovnik pri rojakih v tujini celo življenje. Dosti, da je tam nekaj let, potem pa pride drugi. Par let v tuji deželi živeti, to je zajemljivo. Poljaki imajo na

Francoskem 35 duhovnikov. Vsaka škofija mora dati po velikosti enega, dva, ali tri, za nekaj let.

Duhovnik bo imel v svojem kraju seveda božjo službo, če je tam cerkev. Če pa cerkve ni, si bo moral za silo pomagati, kakor bo mogel, potem pa cerkev zidati. Ako pa so ljudje na več sosednih krajih, bo moral biti danes tukaj, jutri tam. Ako bo mnogo ljudi skupaj, bo morda mogoče napraviti tudi slovensko šolo. Če ne, bo treba otroke vsaj zasebno poučevati. Razen tega naj ustanovi na vsakem kraju katoliško društvo in hranilnico. Kajti naši ljudje ne znajo varčevati, ampak vse sproti poženejo. Ali tudi kako drugo blagajno, oziroma zavarovalnico za slučaj bolezni in smrti. — Za cerkev in društvo bo take, ki so šele ravnokar prišli iz domovine, veliko lažje dobiti kakor ljudi, ki se že mnogo let klatijo po svetu, zlasti po rudnikih med socialisti in komunisti. Tisti, kar je vernih, bodo domačega duhovnika z obema rokama sprejeli.

Ako bi pri vašem velikem pomanjkanju duhovščine nikakor ne bilo mogoče odposlati par duhovnikov za trajno za vašimi ljudmi v tujino, potem skušajte storiti vsaj to, kar so delali slovenski frančiškani skozi mnogo let, da so namreč hodili vsako leto o velikonočnem času v Nemčijo za spovedovanje. Če druščače ne gre, bi mogli iti vsaj poleti o velikih počitnicah; saj se lahko izprosi iz Rima dovoljenje, da tista spoved velja za velikonočno, kakor sem tudi jaz nekaj podobnega za tukajšnje kraje izprosil. Stroške bi morali prevzeti ljudje sami, oziroma škofije in župnije, v katerih bivajo, kakor sem jaz to uredil, oziroma ravnokar urejujem v Holandiji. — Povedati moram, da na Francoskem v provinciji Calais biva tudi slovenski duhovnik (zdaj g. Valentin Zupančič). Zdaj iščem še enega za Lotringijo in enega za Holandijo in Belgijo skupaj. Potem bi bil ta severozapadni kot Evrope za silo preskrbljen in bi ne bilo treba vam zanje skrbeti, — seveda. če ju dobim.

Da boste popolnoma na jasnem, kako je tukaj, in da sem gori ne bo treba nikomur izmed vas hoditi ogledovat si kraje, povem natančno: V tem kotu so Slovenci v peterih večjih skupinah: V Nemčiji, kjer bivam jaz, kamor pa zdaj tujcev več ne sprejemajo. Na Francoskem pa v dveh med seboj zelo oddaljenih krajih: v provinciji Calais, kjer je slovenski duhovnik in par katoliških društev (Lievin in Bruay) in v Lotringiji, za kamor duhovnika šele iščem, katol. društva pa so tri (Freiming-Merlebach, Spittel in Kreutzwald). Ljudje ne bivajo vsi na enem kraju, a vendar ne tako raztreseno kakor v Nemčiji, in vsi so ob eni progí, tako da bi duhovnik lahko obiskal vse pogostokrat. A tudi Francija se je začela braniti tujcev. Dalje v Holandiji (prav v južnem kotičku blizu mesta Sittard), kjer imajo dvoje kat. društev (Heerlen in Brunssum), ter v Belgiji, kjer še ni nobene naše organizacije in so slovenski izseljenci skoro popolnoma brezverni, (izmed 120 obiskanih družin je prišlo le 10 ljudi). Za Belgijo in Holandijo skupaj iščem enega duhovnika. Ako se za to odloči kdo izmed vas, je dobrodošel; če ne, ga bom iskal v Jugoslaviji. Ako ne za trajno, vsaj za veliko noč mora priti! Enkrat na leto ljudi obiskati in jim nuditi priložnost za spoved, je gotovo dokaj bolje kot nič. Vendar pa je mnogo premalo. Kako more duhovnik z enkratnim obiskom stare grešnike spreobrniti! Le dobri pridejo k njemu. Zadostno more delati le, če je trajno med njimi.

Kar pa se tiče narodnosti, moram povedati zopet naravnost, da je vse, kar gre v tuji svet, za narod zgubljeno, — ako se ne vrnejo v domovino. Prvi rod je slovenski, drugi še malo, tretji nič več. Če bodo ljudje skupaj in bodo imeli slovensko šolo, se bodo seveda dalj časa držali. Če ne, že otroci izseljencev ne bodo več znali dobro slovensko. Zato bi bilo potrebno, da bi ljudje varčevali, in ko so si nekaj prihranili, se s prihranki vrnili domu. Seveda, če toliko zaslužijo, da si morejo kaj prihraniti! Tudi tukajšnji naši rojaki so imeli večinoma

vsí namen, vrniti se v domovino; a nikdar niso imeli tistega denarja, ki je potreben za potovanje, zato so obviseli tukaj in bodo sčasoma utonili v nemškem morju.

Pravite, da bi vam dal tudi nekaj navodil o pastoralni pripravi izseljencev, preden gredo na pot. Ta priprava naj bi bila dvojna: a) daljna, b) bližnja. Najprej naj bi se ljudstvo v splošnem poučilo o izseljevanju. Ako hočete, gospodje, lahko tole porabite na prižnici, kolikor se vam zdi potrebno in primerno. Marsikdo si morda potem premisli, da bi šel v tuji svet. Obenem naj se takoj dostavi, da kdor pa hoče na vsak način iti, naj se gotovo zglesi pri domačem župniku. In kdor se pride zglasti za odhod, naj mu da duhovnik kako listino: krstni list, ali družinsko polo, s katero naj se takoj priglasí župniku v novem kraju. Vsak naj gotovo pred odhodom opravi dobro spoved. Duhovnik naj ga pouči še posebej, kake nevarnosti ga čakajo po svetu (posebno ženske!) in v tujem svetu; da naj se pridruži drugim dobrih rojakom; da ga povsod vežejo božje in cerkvene zapovedi tako kakor doma, v koliko more cerkvene izpolnjevati; kdaj je dolžan v cerkev iti, kdaj ne (zaradi daljave); da mora povsod vsaj enkrat na leto spoved opraviti; kako lahko opravi spoved, čeprav ne zna jezika; kaj je za odpuščanje grehov bistveno potrebno (volja, grehov se spovedati in kes s trdnim sklepom); da se bo moral tudi zadnjo uro pred tujim duhovnikom z Bogom spraviti, če domačega ne bo; da naj se navadi pogostokrat obuditi popolni kes itd. S seboj naj vzame vsak rožni venec, molitvenik in še kako drugo knjigo ter naj si da dopsiljati za seboj vsaj en slovenski list ali še več in knjige Mohorjeve družbe. — Ako je izseljencev iz enega kraja več, se da ta pouk lahko skupno. — Seveda bodo mnogi vse te lepe nauke pozabili, če pridejo v slabo družbo. Vse je od tega odvisno, v kako družbo človek zaide. Slaba družba — gotova poguba. Zato pred slabo družbo ne morete dosti posvariti! — Seveda bo tudi med vašimi

izseljenci samimi nekaj takih, ki bodo drugim v pohujšanje, liberalci in podobna roba, kakor so bili tisti na Kosovem polju — sami Primorci, oprostite! — ki so me potem v »Narodu« sramotili, ko sem jih tam doli obiskal. Kaj s takimi narediti, res ne vem, kaj bi svetoval: ali bi bilo bolje, da bi bili z drugimi skupaj, ali naj gredo po svojih potih, kamor hočejo, da ne bodo drugih zapeljevali...

Kjer se iz kraja močno izseljujejo, na prižnici ne bo dosti govoriti in pred nevarnostmi opozarjati le enkrat, marveč večkrat, najmanj vsako leto enkrat.

Pripomnim še to, da sem pred par leti spisal knjižico »Pozdrav iz domovine«, pismo vsem rojakom, raztresenim izven domovine širom sveta. Tu sem povedal ljudem vse bistveno potrebno v verskem oziru. Te knjižice — ki je je bilo tiskane menda 8000 izvodov, da bi jo dobil lahko vsak slovenski izseljenec (razen v Severni Ameriki) — je še precej v zalogi, nekaj tukaj pri meni, nekaj v »Dobrodelni pisarni« v Ljubljani. Da bo svoj namen dosegla, jo rad dam za vaše izseljence za malo odškodnino; tistim pa, ki ne morejo plačati, tudi — zastoj. Treba je, da mi samo sporočite, če jo želite in kam naj se pošlje. Delili bi jo lahko gospodje že tistim, ki se v tujino odpravljajo; pa tudi za onimi, ki so že odšli, jo lahko pošljete.

S tem bi bilo menda vprašanje, ki ste mi ga stavili, precej izčrpano. Naraslo mi je bolj, kakor sem mislil. Zadovoljen sem, ako vam morem s tem malo pomoči, in srečen bi bil, ako bi mogel kaj pripomoči, da bi se vprašanje izseljevanja razpletlo v blagor vašega ljudstva in zveličanje duš.

Srčno pozdravljeni in božja pomoč z vami, bratje!

V obrambo naših velikanov.

Prebravši v zadnjem »Zborniku« članek, v katerem pisec odločno zavrača napad, ki so ga liberalci v koledarju »Goriške Matice« zagrešili proti nadškofu Missiji, ne morem si kaj, da

bi ne obnovil osmrtnice, ki jo je presvetli škof Mahnič napisal v spomin na pokojnega Missio v 5. številki mesečnika »Ss. Eucharistia« v letu 1902. Tako tople besede je naš Mahnič napisal, da še danes človeka ogrejejo. Evo, njegove lastne besede:

V SPOMIN MOŽU, KATEREMU JE BIL JEZUS VSE.

Danes je pet tednov. Zjutraj ob osmi se mi je vročila brzojavka. Še preden sem jo odpečatil, me je obšla slutnja, kaj mi je donesla brzojavka — iz Gorice. »Kardinal Missia je nocoj mirno v Gospodu zaspal«. Solza mi je zalila oko. Vržem se na kolena in izmolim prvi »De profundis« za pokojnega kardinala Missio. —

Ti umrl? Ne, meni ni dolgo hotelo v glavo. Zdelo se mi je, da sanjam. Tudi ko sem deset dni pozneje korakal po goriškem Travniku in so kardinala nesli v odprti krsti k zadnjemu počitku, jaz še nisem mogel razumeti, da kardinala Missie ni več med nami.

Ne, on ni umrl. Saj stoji pisano: Regi, cui omnia vivunt; in te besede sv. Cerkve izgovarja ravno v dan smrti svojih otrok. Kardinal Missia še živi.

Da, šele zdaj mi stopa, živahnejše in jasnejše kakor kdaj prej, pred oči Tvoja slika. Zdaj šele se mi bolj in bolj razodeva Tvoja velikost, silovitost Tvojega duha. Poskušam, da si rešim zagotetko, da prodrem v tajne te velikosti — te silovitosti duha.

Misel mi zahaja v prošlost. Deset let je od tega. Vršile so se priprave za I. katoliški shod; pod Tvojim vodstvom so se postavljali temelji bodoče krščanske organizacije na Slovenskem, temelji nove dobe. Bil sem v Ljubljani; užival sem Tvojo gostoljubnost. Saj sem stal tako blizu Tvojemu srcu, in moje, nevrednega, ime se je prav v onem času ljutega boja za najsvetejše ideale, v zvezi s Tvojim tolikokrat imenovalo in — vlačilo po blatu liberalnih listov. Tedaj se je najin razgovor zanesel na neko javno zadevo. Stari predsodki, obziri na desno in na levo, posebno strah, da bi

se ne razžalilo nekaterih korifejev liberalne ideje, kateri so s sjajem svojega imena še vedno strašili in javnemu mnenju mogočno imponirali — to in drugo je še mnoge zadrževalo, da si niso upali z očitim katoliškim čelom pred svet, da so se še vedno vneli za kompromise ter tu in tam popuščali. Tedaj je blagi pokojnik v sveti nevolji zaklical: »Kdaj pridemo do tega, da nam bo povsod in vselej Jezus Kristus — vse!«

Da, čim večkrat te besede premišljuješ ter jih odnašam na njegovo življenje in delovanje, tem bolj se razganja tajinstvena megla, ki obdaja njegovo sliko, tem bolj se ožarja pred mojim duhom njegova oseba. Da, vsi njegovi napori, vsaka njegova beseda, pisana ali govornjena, vsi njegovi sveti, in njegovi migljaji in opomini, vse je merilo na to, da bi Jezusu Kristusu priboril priznanje, neomejeno gospostvo ne le v privatnem, ampak tudi v javnem življenju.

Jezus Kristus, začetek in konec, Alfa in Omega —

Jezus Kristus, včeraj in danes isti in na veke —

Jezus Kristus, kateremu je Oče dal narode v dediščino — evo, to so zvezde, ki so vodile delovanje pokojnega kardinala Missie.

Njemu je bil Kristus začetek, od katerega je vse izvajal, konec, na katerega je vse zvajal. Iz Njegovega evangelija je dosledno do skrajne meje izvajal načela za javno delovanje. Kar je tem načelom prekoslovalo, ni dobilo nikdar in nikakor njegovega odobrenja. V Jezusovem božanskem Srcu mu je počivala misel, v Njem je spočeval visoke ideje, iz Njega zajemal luč in krepost za njihovo uresničenje.

In koliko se je na Njegovo pobudo molilo k najsvetejšemu Srcu, posebno o času Katoliškega shoda!

In ne brez uspeha! Katoliški shod je Jezusu odprl pot v javno življenje na Slovenskem: v politiko, v slovstvo, v umetnost, v filozofijo; on je postavil temelj zdravi krščansko socialni organizaciji. Katoliška ideja prodira — libera-

lizem se umika; Jezus, kralj resnice in pravice, početnik večne in časne sreče, stopa med narod; kraljestvo Njegovo se širi, se utrjuje.

In prav radi tega, ker je kardinal Missia povsod nad vse drugo stavil Jezusovo načelo, se je marsikomu zdelo, kakor da dostojno ne ceni narodnostne ideje, kakor da nima srca za opravičene zahteve slovenskega naroda. Radi tega so ga liberalci toliko napadali, toliko obrekovali.

O, kardinal Missia je za narod pridvidno (navidezno) malo delal, v RESNICI je bilo njegovo življenje v pravem pomenu besede PRAVA ŽRTEV ZA SREČO IN BLAGOR SLOVENSKEGA NARODA. Kardinal Missia je vedel, kaj pomenijo besede: Blagor narodu, kateremu je Gospod Bog njegov; in spet: Iščite najprej Kraljestvo božje in njegovo pravico, vse drugo vam bo pridrženo. Da, kardinal Missia je največji dobitnik slovenskega naroda, ker ga je nazaj pripeljal h Kristusu, ker mu je s krepko roko utrdil temelje prave sreče in slave, katere se ne da doseči nego na temelju, ki ga je narodom postavil Jezus Kristus.

Le hodi, narod, po poti, katero ti je pokazal toliko sovraženi, toliko obrekovali največji sin tvoj, kardinal Missia — hodi, in nebo bo blagoslovilo tvojo usodo, nobena sovražna sila te ne bo strla; osvetlil si boš obraz, proslavil si boš ime pred narodi celega sveta.

Tako je delal, tako se je bojeval, in tako je zmagal mož, kateremu je bil Jezus — vse.

Nepozabljivi Voditelj naš, zdaj uživaš Božje obličje. Jezus, kateri Ti je bil vse v trdem boju na tej zemlji, Ti je zdaj vse v uživanju neumrljive slave v nebesih. Da bi Tvoj zgled nas povlekel za seboj! Da bi tudi nam Jezus v resnici postal vse! Da bi pred Njim nam v prah popadali novodobni maliki! Da bi i mi ne občudovali, da bi se ne klanjali nobeni človeški velikosti, katera se ošabno vzdiguje proti Maziljencu Gospodovemu, ki ga je Oče postavil za Sodnika

vsem vekom! Da bi tudi mi vse razsojali s stališča: Kaj pa pravi k temu Kristus? Kako se to zлага z večnimi načeli Njegovega evangelija?

Brezbožnemu radikalizmu, ki Cerkvi in družbi spodnaša tla, ki z jekleno doslednostjo ruši vse, kar je Jezus sezidal v teku devetnajstih vekov, ne bomo nikdar kos, ako mu nasproti ne postavimo enako jeklen, skrajni radikalizem, kateri temelji v Jezusu. Kristus in Belial — dva večno nespravljiva nasprotnika — katera zastopata dvojni radikalizem, mi pa smo postavljeni pred neizogibni aut — aut. Le kadar vojaki Jezusovi, katoliški duhovniki, pretržejo vsako skupnost z Njegovim nasprotnikom, le kadar se z VSO mislijo, s POPOLNO voljo in CELIM SRCEM oklenejo njegove zastave, vračajo se slavnodobitni iz boja.

Ta uspeh smo doživeli mi, boreči se pod Tvojim vodstvom. Da bi se skoro bojni klic onih dni: Vse za Jezusa! — daleč raznesel po našem Jugu! († A.)

Pastoralni pomenki.

Unio apostolica saecularium sacerdotum.

II.

Danes o pravilih naše Zveze!

Razdeljena so v tri poglavja. Prvo poglavje ukazuje duhovniku pobožnost do Presvetega Srca Jezusovega. Drugo poglavje mu predpisuje red življenja. Tretje urejuje vodstvo Zveze.

1. Duh apostolske zveze je torej pobožnost do Presvetega Srca Jezusovega. S tem se sama priporoča. Da bo pa ta pobožnost pristna, je treba a) Jezusa spoznati, b) Jezusa ljubiti, c) Jezusa posnemati.

a) Spoznali bomo Jezusa, ako preučujemo 1. sveto pismo; 2. svete očete in asketične pisatelje; 3. bogoslovje, dogmatično in moralno; 4. liturgijo; 5. zgodovino; 6. svetne znanosti.

b) Iz spoznanja mora priti ljubezen, ki je trojna: 1. amor complacentiae, 2. amor gratitudinis, 3. amor unionis. Lju-

bezni do Jezusa se mora pridružiti ljubezen do Jezusove neveste, sv. Cerkve.

c) Ud apostolske zveze si bo prizadeval Jezusa posnemati. Posnemal ga bo zlasti v pokorščini — v preziranju svetnega — v ljubezni do ubožstva — v zatajevanju in mrtvenju — v ljubezni do bližnjega — v zunanji spodobnosti.

2. Red življenja se ozira na duhovnikovo a) zasebno življenje, b) na njegovo službo.

a) Duhovnikovo življenje bodi delavno, sveto, spokorno. Da to doseže, mu apostolska zveza predpisuje red 1. za vsak dan, 2. za vsak teden, 3. za vsak mesec, 4. za vsako leto. V dnevnem redu bo duhovnik določil: Kedar vstati — čas za premišljevanje, vsaj pol ure — pripravo na sv. mašo in zahvalo po sv. maši — čas za brevir — branje sv. pisma, vsaj eno poglavje — bogoslovni studij, vsaj pol ure — duhovno berilo, vsaj ¼ ure — obisk Najsvetejšega — rožni venec — spraševanje vesti. Vsak večer bo na posebnem listku zaznamoval, kako je vse te sklepe držal.

Tedenska ali vsaj 14-dnevna dolžnost: sv. spoved.

Mesečni dolžnosti, obe silno koristni, sta dve: 1. recollectio menstrua, 2. menstrua schedula. Od druge dolžnosti je v najvišji meri odvisen uspeh naše Zveze. Čeprav bi rad že sedajle zapel hvalo mesečnemu listku, moram nadaljevati po vrsti.

Vsakoletna dolžnost: duhovne vaje in v novembru ena sv. maša za rajnike ude.

Priporoča se, naj bi se udje večkrat sešli, kakor že okoliščine dopuščajo. — Zelo treba biti previden 1. v branju časnikov, 2. v obiskih, 3. v igri, 4. v postovanju, 5. v dopisovanju, 6. v gospodarstvu.

b) Pravila zastran duhovnikove službe govore 1. o pridiganju, 2. o katehezi, 3. o spovedovanju, 4. o obiskovanju bolnikov, ubožcev, nesrečnih, 5. o pobožnih družbah in bratovščinah med verniki, 6. o duhovnih vajah in misijonih, 7. o velikih katoliških delih, n. pr. o gojitvi sv. poklicev, o apostolstvu molitve, o de-

lu za misijone. Slede opomini za duhovnike v pastirstvu.

3. Vodstvo Zveze. Škofijske zveze se morajo držati splošnih pravil, lahko pa dostavijo lastna določila. Imajo svojega voditelja in par pomočnikov. Udje pošiljajo škofijskemu voditelju mesečne listke.

Posamezne škofijske zveze so združene v skupni Unio generalis. Generalni predsednik se voli na 6 let. Pridruži si dva generalna asistenta in imenuje provincialne asistente.

Duhovne dobrote so velike. Najdeš jih v knjižici Regula generalis, po katero piši, ako še nisi, župniku Dom. Janežu v Studenem pri Postojni.

Na svidenje pri 3. pogovoru!

Ljudski misijoni.

V neki vasi je bil ljudski misijon. Celih 20 let ga ni bilo. Dušnemu pastirju, ki je prvič imel sv. misijon, je prihajalo slabo ob tej misli. — Kaj bo? Kaj bo? Vas je do polovice rdeče pobarvana, drugo je bilo po liberalizmu in po vojni psihozi versko indiferentno. Redek je bil mož, še redkejši mladenič, ki bi se oklepал katoliških načel. — Kaj bo?

Sv. misijon se je bližal z naglimi koraki. Služabnica v farovžu je gotovo sto krat na dan ponovila besede: »Gospod, misijon je tu! Dajte šolde!« V hišo so prihajali račun za računom, proti koncu leta je hotelo biti vse plačano. — Šoldov od nikoder! Za silo sem stolkel nekaj sto lir skupaj, nakupil najpotrebnejše — za drugo naj Bog poskrbi — sem si mislil in prepuštil vse božji Previdnosti.

Misijonarji so prišli. Kaj bo v cerkvi? Res, da sem že nekaj časa sem pripravljaj ljudi na svete dneve, toda Spiritus flat, ubi vult. — Bal sem se tako, da so se mi noge šibile. Pa glej, čudo! Vsak dan več poslušavcev, vsak dan več spovedovanja, tako da so morali gg. misijonarji celó čas spovedovanja podaljšati čez določeno uro. To mi je dvigalo pogum. Proti koncu misijona sem postal sam navdušen, ves obup je izginil. Materijelno vprašanje se je med misijonom

izboljšalo, kuhinja je dobro funkcionirala, mraza nismo trpeli. Tako je Bog po svojem neskončnem usmiljenju obrnil vse na dobro.

In ko sem priložil gg. misijonarjem za njihov izredni trud v ovitek par podobic, dobim od g. superiora drja Zdešarja pisemce te-le vsebine:

»Kakor so ostrmeli in se ustrašili Jožefovi bratje, ko so odprli vreče in našli notri denar, ki ga je dal Jožef vanje zavezati, — tako jaz, ko sem odprl kuvert, to, da bi oddal Vaš dar g. hišnemu prokuratorju... Tudi v tem oziru naj vladate med nami duhovniki odkrita bratovska iskrenost. Brez kritike sprejememo vsak dar, nikdar ne stavimo nobenih zahtev in smo popolnoma zadovoljni tudi z majhnim zneskom. Tekom leta se vse »pogliha«: eden pri najboljši volji ne more veliko dati, drugi pa ima kaj več in da večji dar. Prosim, povejte tudi gg. sobratom, da — čisto odkrito — prav nič ne reflektiramo na kake velike nagrade za svoje delo, ampak da smo popolnoma zadovoljni z vsakim darom, ki ga nam da in simplicitate cordis sui. Mi je na tem, da bi tudi drugi gg. sobratje za to naše mišljenje zvedeli.«

Sobratje! Ne bojte se ljudskih misijonov! To je najbolj učinkovito sredstvo za obnovo vsake duhovnije. — Bal sem se zaradi gmotnih razmer, kako jih premagati, bal za uspeh sv. misijona. Vse je tako izteklo, da se ne bojim še kak misijon imeti, ker vidim, da Bog očitno blagoslovi taka podjetja. Duhovnija po sv. misijonu se mi zdi kot bi mlado pomladno solnce posijalo na zimsko zamrzlo polje, ki se taja in prebuja.

Gospodarske zadeve.

Orglarska šola.

Bog daj zdravje g. D. D., ki je sprožil to važno vprašanje. Važno tako, kot malokatero med nami. Sami izkušamo, kaj so organisti; če jih imamo, so slabi, so podvrženi raznim razvadam, če jih nimamo, je pa jok še večji. Izšolanih organistov imamo pri nas bore malo; pa tudi, če kje je, ne bo večno živel. Veliko delamo in skr-

bimo za duhovski naraščaj, na organistovski naraščaj malo ali nič ne mislimo. Predloga, ki ga je »Zbornik« sprožil, se moramo vsi duhovniki Julijske Krajine oprijeti in ga realizirati. Predlagal bi še jaz tole:

1. Šola naj bo v Gorici. To iz teh razlogov: v Gorici je več duhovnikov, ki bi poučevali v šoli od začetka brezplačno; Gorica je tudi cenejše mesto; Gorica ima več prostorov, pripravnih za to.

2. Sprejemajo naj se dečki od 14. leta dalje do 16. Imam izkušnje, da se v poznejših letih jako malo nauči.

3. Financira naj se šola kot je g. D. D. predlagal z deleži. Upam, da bo vsak gospod vsaj en delež kupil zase in enega za cerkev. — Naj se financira podjetje z darovi; večkrat bi se dobil kak dobrotnik, le poiskati ga bo treba. Ako bo mogoče napraviti konvikt, bodo ljudje radi darovali in natura za bodoče organiste.

4. Šola naj bi trajala od oktobra do velike noči. Poleti je težava radi dela. V treh letih bi se lahko izučili.

5. Poleg petja in orgljanja bi se izobrazili fantje v knjigovodstvu itd.

6. V jeseni naj se šola odpre gotovo.

Zadnji predlog: *Vsi duhovniki se s celim srcem oprimimo te misli in jo tudi izpeljimo.* Kaj nam pomaga lepa cerkev, lepa liturgija, lepe, nove orgle, če pa molče ... Zavedajmo se, da je velik kras cerkve dobro petje. Ne tisto starinsko, ampak tako, ki stremi naprej in zajame celo ljudstvo. Tako petje bo cerkve napolnilo. Delo za organista bo — delo za cerkev.

Jaka S—ič, Istra.

O najemninških pogodbah.

(Poročilo č. sobrata Josipa Fona na konferenci v Črničah dne 27. I. 1927.)

I.

Navajam prvič cerkv. predpise C. I. C.

Can. 1479. In locatione bonorum *beneficialium* anticipatae solutiones ultra semestre prohibentur sine licentia Ordinarii loci. Isto velja tudi za *cerkvena* zemljišča (glej can. 1541 § 1).

Can. 1540. Bona Ecclesiae immobilia propriis administratoribus eorumque coniunctis in primo aut secundo consanguinitatis vel affinitatis gradu non sunt vendenda aut locanda sine speciali Ordinarii loci licentia.

Can. 1541 § 1. Contractus locationis alicuius

fundi eccl. ne fiant, nisi ad normam can. 1531 § 2 (= alienatio fiat per publicam licitationem aut saltem nota reddatur, nisi aliud circumstantiae suadeant; et res ei concedatur qui, omnibus pensis, plus obtulerit) et in iis addantur semper conditiones de limitibus custodiendis, de bona cultione, de rite solvendo canone, de opportuna cautela pro conditionibus implendis (= poroka).

Posebna dovoljenja — za naše razmere:

a) če je najemščina 1.000—30.000 L in najem. doba čez 9 let — je potrebno dovoljenje Ordin. cum consensu Capituli cathedr. tum Administrationis Consilio, tum eorum quorum interest (can. 1541 § 2, 2°);

b) najemščina 1000—30.000 in ne čez 9 let — dovolj. Ordinarii auditio Administrationis Consilio et cum consensu eorum quorum interest (can. idem);

c) pod 1000 L in čez 9 let — kot pod b);

c) pod 1000 L in ne čez 9 let — fieri potest a legitimis administratoribus monito Ordinario (tedaj od cerkv. oskrbnitstva in ne od samega duhovnika!).

II.

Državni predpisi:

1. Če najemna doba traja čez 9 let — mora biti oblastveno dovoljenje, pogodba sestavljena pri javnem uradu (notarju) ali spisana privatno (per scrittura privata) in vknjižena.

2. Pogodba za dobo čez 30 let sploh ni veljavna.

3. Hišo pa smeš dati v najem tudi za celo življenje najemnikovo.

4. Najemnik sme dati tudi v podnajem, če ni nasprotnega pogoja v pogodbi.

5. Najem ne preneha ne s smrtjo najemnikovo ne najemodajalčevo, tudi ne, če se v najem dana reč proda — če ni nasprotnega pogoja v pogodbi.

Na te dve točki tedaj treba pri sestavi pogodb paziti!

Pogodba se lahko napravi:

a) ustno;

b) s zasebnim pismom;

c) pri javnem uradu (notarju).

Registracija.

Da more najemodajalec — če je treba — postopati proti najemniku tudi sodnijskim putem, je treba, da je pogodba registrirana pri registrskem uradu. To se mora izvršiti 20 dni po sklepu pogodbe. Izvrši se lahko tudi pozneje, toda treba plačati kazen (globo), ki znaša 6-kratno

takso in jo mora plačati najemodajalec sam (po moji misli duhovnik iz svojega žepa). — Navadna taksa znaša 0,50% računjena od najemščine cele dobe skupaj.

Od te takse so oproščena naznanila ustnih pogodb. *Ni treba pa registrirati* pogodb — ustnih in s privatnim pismom — če najemnina ne presega letnih 120 L, pri hišah 160 L. Pač pa moraš pozneje tudi te registrirati (ne da bi plačal globo), če jih rabiš pri tožbi na sodniji.

Kako se izvrši registracija?

a) Ustne pogodbe se naznanijo na registrskem uradu na posebnih tiskovinah, ki se tam dobijo, in sicer »in duplo«. En izvod ostane na uradu, drugega dobi najemodajalec. Če to listino podpisata najemodajalec in najemnik — velja kot dokaz na sodniji; če pogodbo naznani in podpiše le najemodajalec — bo najemnik lahko tajil. — Ta registracija nima tedaj velike vrednosti, posebno ker v tiskovino pride le: ime in priimek obeh strank, kratek opis reči, ki se je dala v najem, in najemščina, toda nič pogojev;

b) pismena pogodba: mora biti spisana na kolekovanem papirju za 3 L, kopija pa na kolekovanem papirju za 2 L. Tu naj se natančno navedejo vsi podatki: n. pr. št. parcel, domače ime zemljišča itd. — kakor smo morali naznaniti za »manomorta«, dalje pogoji plačevanja itd. Tako registrirana pogodba — z jasnimi in neoporekljivimi pogoji — bo (če treba) dokaz na sodišču. Kopija ostane na reg. uradu, potrjen original dobi najemodajalec;

c) pogodbe sklenjene pri notarju se že eo ipso registrirajo

Pro praxi:

1. Ustnih pogodb — mislim — ne delaj, razven onih z *enoletno* dobo.

2. Če bi bilo treba delati pogodbo za več kot *9letno* dobo in pri tem prositi za zamudno dovoljenje drž. oblasti, je bolje napraviti jo za 9 let s pogojem, da se lahko podaljša za določeno dobo.

NB! To podaljšanje je treba tudi registrirati v 20. dnevih potem ko to podaljšanje začne.

3. Vsak ve, s kakimi ljudmi ima opraviti. Če se popolnoma zanese, naj napravi vsaj zapisnik, podpisan od cerkv. oskrbnikštva, najemnika in k temu še dveh prič (= priči podpisa najemnikovega). Če pa ima kak dvom, naj pogodbo sestavi na kolekovanem papirju za 3 L, z vsemi pogoji (ut supra ad b). Če se mu zdi potrebno, jo koj

registrira v določenem roku, ali pa jo bo lahko tudi pozneje (se ve, da bo moral plačati globo), če pride do tožbe. V tem slučaju pa že ima podpis najemnikov (in 2 priči njegovega podpisa).

Naj pa pride do tožbe in duhovnik nima tako sestavljene pogodbe, mu ne bo več mogoče dobiti najemnikovega podpisa. Eni pravijo: Dobro, če ni tako urejene in registrirane pogodbe, ne morem tožiti, ustavim najem — tudi najemnik ne more tožiti!

Odg.: Pa ti najemščine morebiti ravno zadnje leto ne plača — tožiti ne moreš, pa si na škodil!

Odgovor na vprašanja.

Zvonovi.

1. *Katera tvrdka bo ulivala moje zvonove?*

Opera di soccorso v Benetkah je izdala pred leti izkaz zvonov, ki jih je treba uliti zaradi vojne škode in tvrdk, katerim je bilo ulivanje po-
verjeno. — Med tem je bilo ulivanje zvonov ustavljeno in zopet dovoljeno z 1. jan. 1926. — Podpisanemu ni znano, da bi komisarijat v Trevisu, ki je prevzel vse delo »Opera di soccorso«, in se nahaja sedaj v razpustu, izdal kak sličen izkaz. Najbolje bi bilo, da bi se ordinarijati obrnili na komisarijat v Trevisu, ki naj bi jim poslal izkaz za posamezne duhovnije in tvrdke, katerim je bilo delo izročeno. To naj bi objavili v svojih uradnih listih. Kdor hoče pa nujno vedeti, komu je bilo ulivanje njegovih zvonov po-
verjeno, naj se pismeno obrne na komisarijat.

2. *Ali bi vlada povrnila troške ulivanja zvonov, ako jih sami naročimo?*

Ako vam je bil vročen odlok, da vam bodo zvonove ulili na državne troške ter navedena morda tudi tvrdka, ne morete iti preko dekreta. Komisarijat se je z tvrdkami že pogodil za svoto. Ker pa morajo tvrdke surovine kupovati v inozemstvu, kjer lira nima visoke veljave, zato odlašajo z ulivanjem, v nadi, da se vrednost lire dvigne. Sicer pa je dobro, da se obrnete pismeno na komisarijat za pojasnilo.

3. *Doma imam en predvojni zvon, druge mi je odvzela bivša A. O. monarhija. Kako pridem do dobrega zvonila?*

Na prijavi zvonov si naznanil točen glas preostalega zvona. Od manjkajočih si naznanil pa težo. Ker je po vojni material slabjši od predvojnega, bo treba stopiti v dogovor z livarjem zvonov, kateremu navedeš ton preostalega zvona in prosiš, da ti ulije zvonilo po tvoji želji. —

Če se tvoja želja ujema z določitvijo državnega prispevka, dobro; če se pa ne ujema, *potem ti bo livar že naznanil svoje želje in pogoje, da ugodi tvojim predlogom.* Zvonarji imajo namreč že izdelan načrt, po katerem točno določijo po teži tudi ton zvona. Ton je odvisen seveda tudi od oblike starega zvona. Nemški liv je drugačen od italijanskega. Zato je treba navesti *premer in visokost zvona.*

4. *Kupili smo tri male zvonove iz svojega. Ali imamo pravico do novih zvonov s prejšnjo težo in številom?*

Seveda. — Samo pohiteti morate, ker vam komisarijat v Trevisu lahko zapre pot za prijavo. Prijavi morate priložiti *zapisnik odvzetih zvonov*, iz katerega je razvidna teža in število zvonov. Denar za odvzete zvonove morate po kaki banki poslati vladi, a pobotnico pri banki položenega denarja pošljite s prijavo vred komisarijatu v Trevisu. Izpolniti vam je treba tudi *obrazce*, ki jih je dal komisarijat v Trevisu na razpolago, a jih dobite pri našem ordinarijatu ali na Uradu za obnovo (Ufficio Ricostruzioni) v Gorici.

Orgle.

1. Bivša A. O. monarhija je rekvirirala piščalke mojih orgel. Dobil sem odškodnine K 360.— a) Ali smem upati na kako *odškodnino*? b) Ali smem prositi za kak *predujem*?

Ad a) Vi imate pravico do vojne odškodnine, ker se je Italija zavezala izplačati vsled senžermenske pogodbe ne samo škode, nastale vsled vojnih dogodkov, ampak tudi škodo, ki izvira iz rekvizicij. Prošnjo ste pravočasno vložili. Ako Treviso ni še rešil vaše prošnje, tiči vzrok v tem, da Italija in Nemška Avstrija nista še na čistem glede izplačila *rekvizicij*. Od rešitve tega vprašanja je odvisen tudi uspeh vaše prošnje.

Ad b) Brez upanja. Treviso ne daje predujmov niti za nakazano vojno odškodnino.

2. Cerkvi v X in Y sta bili tako nesrečni, da so jima med vojno pobrali vse piščalke od orgel. *Ali smemo napraviti prošnjo za odškodnino?*

Tempus utile je že potekel. Težek je vaš položaj, ker niste izrabili priložnosti za prijavo rekvizicij na finančno intendanco o pravem času. Sicer lahko poskusite napraviti prošnjo na komisarijat v Trevisu, *toda malo ali celo nič upanja ni, da bi vam ugodili.* Morda bo *ugodna* pogodba z Nemško Avstrijo kaj pomagala!

Sobratje, kdor ima še kak dvom ali kak pomislek, naj javi »Zborniku« ali podpisane mu!

Fr. Svára, kurat,

(Vertoiba dei Campisanti — Gorizia.)

Memento mori.

Dne 20. februarja smo doznali vest, da je sobrat Anton Čok, kaplan pri Novem sv. Antonu v Trstu, umrl. Pokojnik je bil rojen v Lonjerju pri Trstu 1878. Šolal se je na Kranjskem, bogoslovje je študiral v Gorici, nakar je služboval v Truškah v Istri, pri Sv. Ivanu na Vrdeli in slednjič kot kaplan v mestu. Anton Čok je pri Sv. Ivanu začel delovati po navodilih vseslovenskih katoliških shodov: z župnikom, preč. g. Fr. Silo, je ustanovil dekliško Mar. družbo, katoliško prosvetno društvo ter rajfajzovko; odlično je sodeloval pri tržaškem K. T. D. ter pri katoliškem tisku. Od konca vojne pa je na žalost zapustil tradicijo, opustil sleherno delo v katoliških organizacijah ter začel sodelovati z liberalci. Šel je mimo kontrasta, ki nujno nastane med duhovniškim poklicnim delom ter idejami liberalne organizacije. Škoda, velika škoda. Ko bi ta odlični delavec nadaljeval delo po Mahničevih in Krekovih vzorih, bi danes imeli na Tržaškem krepko organizacijo, ki bi bila velikega pomena za krščansko življenje našega naroda. Sicer pa je pokojni Anton Čok strogo stanovske dolžnosti vestno in vzorno opravljal in vršil veliko dela v vinogradu Gospodovem. Osebnost je bil srčno dober človek, usmiljen do revežev. Gospod mu daj večni mir in pokoj!

Književnost.

Ljudsko petje. Sobrat Alojzij Filipič je sestavil lično knjižico, ki vsebuje 80 cerkvenih pesmi. Avtor je zelo skromen, zakaj namenil je knjižico le za cerkev sv. Martina v Grgarju. Škoda bi bilo, ko bi se ne razširila tudi po drugih krajih. Kdor je res vnet za ljudsko petje, bo z veseljem segel

po tej knjižici. Založil jo je sobrat A. Filipič sam, prodaja jo pa tudi knjigarna K. T. D. Cez na L 1.50.

Knjige Družbe sv. Mohorja na Prevaljah. Izšlo so štiri knjige. 1. Koledar prinaša cel imenik. Ali ni škoda za papir? Vse, kar je koledar hotel povedati, stoji na 50. straneh. Snov je dobro predelana in izbrana. Čudovito lepa je mladinska zgodba »Lučka«. 2. »Čuda in tajne življenja«. Spisal dr. A. Breclj. (160 strani). To je ljudska biologija, zrelo in klasično delo, sad 10-letnega truda. Toda slog — ki je čvrst in lep — je težak, za priproste ljudi preveč strokovnjaški. Vsaj po našem primorskem merilu je tako. Kako dobroto bi nam izvršil pisatelj, ko bi hotel isto snov prav po domače povedati na 80. straneh za naše ljudi. — 3. Fr. Jaklič je spisal povest »Paklena svoboda« iz časa uporov v l. 1848. Ljudem bo zelo ugajala vsled svoje živahnosti, burnih dogodkov in radi pisateljeve domačnosti. — Četrto knjigo je spisal vseuč. profesor dr. Ehrlich in sicer »Kraljestvo božje na zemlji, 3. zvezek«. Z veliko znanstveno erudicijo pa vendar jasno in zajemljivo pisana knjiga ima trajno vrednost. — Knjige stanejo 36 dinarjev (krog 16 lir); naročijo jih v knjigarni K. T. D.

Razno.

Sobrat, kako pri tebi?

V ameriškem slov. listu »Ave Maria« (št. 5, 1926) je objavil Mr. Andro Tomec daljše razmotrivanje o tisku in o takozvanih šekatoličanih, ki naročajo in prebirajo protiverske časopise. Med drugim pravi doslovno:

»Večletno opazovanje me je poučilo, kako strašno škodo napravljajo protiverski listi in kakšna ironija je v tem, da naročniki in bravci teh listov veljajo med nami še vedno za neoporečne katoličane... Izkušnja uči in dokazuje: Kdor enkrat začne prebirati protiverske liste, je navadno za Cerkev izgubljen, je že na potu gotove pogube, pa naj čita tudi še kaj dobrega, zakaj strup ima večjo moč nego zdravilo... Strup protiverskega tiska jih kmalu tako prevzame in prešine, da polagoma prenehajo opravljati verske dolžnosti; kljub temu pa pravijo, da so še katoličani. Po eni

strani hočejo veljati za ude sv. Cerkve, po drugi se pa bojujejo proti lastnemu prepričanju...«

»Cerkveni glasbenik«.

Ker se mi zdi, da je ta in oni nanj pozabil, se drznem kratko nanj opozoriti. Letošnji letnik je že XLIX. Izhaja na dva meseca, vselej precej debel. Vsakokrat ima glasbeno prilogo. Stane v K. T. D. Lit. 18. Urejuje ga Stanko Premrl.

Letošnja številka za januar in februar ima na prvem mestu Fr. Ferjančičev spis »O važnosti dinamike pri petju«. Naši organisti naj bi se ga »iz glave« naučili.

»Nujno razmišljanje o naši cerkveni glasbi« prav srečno polemizira z nekim člankom, ki je bil poln poveličevanja Nemcev in njihovih cerkvenih pesmi. Piše Stanko Premrl, avtoriteta, kateri lahko verjamemo, če smo sami premalo poučeni.

Franc Kramar nadaljuje svoje dolgo poročilo »Kako in kje sem nabiral slovenske narodne pesmi«.

Organistovske zadeve. — Koncertna poročila. — Dopisi. — Razne vesti. — Oglasnik za cerkveno in svetno glasbo. — Zares dosti zajemljivega gradiva.

Med dopisi je za nas duhovnike zelo važen oni iz Tržiča. Na sporedu konference Sodalitatis za kranjsko dekanijo je bil tudi referat »o pomenu in stališču, ki ga zavzema glasba v cerkveni liturgiji, in o dolžnostih, ki jih ima duhovnik, kot vršilec liturgičnih opravil, do nje«. Konferenca je med drugim sklenila, naj bo vsako leto ob priliki rednih sestankov vsaj eno predavanje o cerkveni glasbi, kateremu naj sledi majhna praktična vaja v najbolj važnih mašnih spevih. Taka praktična vaja, razširjena na vse, kar mora duhovnik peti, bi bila potrebna tudi na naših konferencah. Recimo določneje, je potrebna. In sklep: jo vpetljemo!

Na tisti konferenci je bila tudi izrečena želja, naj bi se včasih vršile okrožne prireditve vseh zborov. Pevska domišljavost je ob takih časih najlažje ozdravljena in marsikateri nauk odnese vsak posameznik s seboj.

Zakaj to pišem? Prvič zato, da bi vzdramil koga, ki ve, kako je z našim (goriškim) Cecilijinim društvom, da bi nam o njegovem sedanjem delovanju v »Zborniku« sporočil. Kak Tržačan bi lahko popisal tržaške razmere na cerkvenih ko-

rih. — Drugič zato, da bi ti, ki to bereš, pa ni maš »Cerkvenega Glasbenika«, in če si Goričan, poiškal Fol. Eccl. 1906, ga odprl na str. 113. in tam na sredi strani prebral tisti odstavek, ki začinja z besedami: »A die 1. Januarii 1907 omnes rectores Ecclesiarum ...

O glasbeni prilogi, v kateri sta objavljeni dve velikonočni od Josipa Klemenčiča, je urednik pripomnil: »Naj bodo te njegove velikonočne pesmi priča, v kakšno smer streme naši mlajši. To niso plitve in sentimentalne stvari, tudi ne samo goli poskusi, temveč krepka, zdrava, odločna in bogato zasnovana glasba; to je zamah navzgor in naprej! Pisane so seveda za boljše zборе in za spretne orglavce.«

Ali bi ne bilo prav, če bi v »Zborniku« sporočili, kjer jih bodo izvajali, kako bodo uspele? Glasbeni referent na konferencah naj bi tudi take točke tovarišem povedal in pokazal. K.

Par navodil glede društvenega dela.

Kakor smo doznali, je izšla knjižica z naslovom »Prosvetne tekme«. V tej knjižici zavzema najvažnejši del načelno-vzgojno vprašanje. Ker bodo sobratje večinoma predsedniki komisij, bo njih naloga, da na fantovskih večerih obdelavajo vsebino te knjižice ter omogočijo umevanje vaših življenjskih vprašanj našim društvnikom.

V nas je skupna zavest, da je treba pri društvenem delu duhovniške poomči. Kdor bi to pomoč društvom odklonil, nima pravice pritoževati se nad nivojem organizacije. Prepričani smo, da bo vsebina te knjižice, ki popolnoma nado-mešča nekdanjo »Zlato knjigo«, zelo dobro vplivala na mladino in tudi sobratom nudila znatne koristi.

Nekateri sobratje so izrazili željo, naj bi se o velikih počitnicah vršil *poseben tečaj za duhovnike*, ki delujejo ali žele delovati po naših društvih. Misel je uvaževanja vredna. Povsod drugod, kakor v Nemčiji, v Italiji, v Sloveniji se že več let redno vrše podobni tečaji. Tudi nam bi ne škodilo, da bi se idejno in praktično uživali v pokret kat. prosvetnih mladinskih organizacij, ter s tem koristili poglobitvenemu in načelnemu delu v naših društvih. Sobratje so naprošeni, da sporoče »Zborniku« svoje mnenje glede časa in vsebine tečaja.

Moč Marijine družbe.

V sredini 19. stoletja je bilo dušno pastirstvo v Mainzu na Nemškem zelo zanemarjeno; vrhu tega so bili pomešani katoličani s protestanti in

judi. Veliki škof Ketteler je poklical 1859. v mesto jezuite, ki so v nekaj letih ustanovili štiri Marijine družbe: za dijake, za trgovce, za roko-delce in za druge može. 17 let kasneje, ko je Mainz štel 30.000 katoličanov, je bilo nad 700 mladeničev v Marijinih družbah. To je bila prava armada apostolov krščanskega življenja. Enkrat na mesec obvezno prejemanje zakramentov. Marijina družba je tako preuredila duha na gimnaziji, da se sploh nikdo ni upal žaliti treznosti in sramežljivosti.

Prišla pa so leta kulturnega boja. Jezuite so izgnali, obstoj Marijinih družb so strogo prepo-vedali. Marijini sinovi so v par letih odšli z gimnazije, prišel je novi rod in ž njim nov duh: duh brezverstva in razuzdanosti. Osem let po razpustu Marijinih družb je moral minister dijakom prepovedati družbe, ki so se bile medtem osnovali: družbe pijančevanja in nečistovanja. Ta prepoved je sicer formalno zatrla družbe, a morale v dijakih ni spremenila.

Zadosti te zgodovine. Poglejmo med nas! Kje najdemo duhovnijo, v kateri bi duhovnik mogel brez Marijine družbe vzgojiti Cerkvi popolnoma vdano ženstvo? Marijina družba je najkrepkejši steber našega pastirskega delovanja. Sobratje, ali se tega dovolj zavedamo? (R.)

Praktično pastirstvo.

Šolske knjige za verstvo, potrjene od oblastva, nimamo. Kaj sem storil? V cerkvi sem staršem toplo priporočil nakup Jasele. Od številke do številke naložim otrokom, kaj se morajo iz Jasele na pamet naučiti. Tako na pr. so se morali naučiti pesem »Hvaljen bodi Jezus Kristus«. Nato se je vršilo javno spraševanje v cerkvi po večernicah. Tako sem dosegel, da je sleherni otrok Jasele kupil. Uspeh imam, hvala Bogu, kar najboljši.

Memento.

10. decembra 1926. je na Češkem umrl sobrat Josip Vrbka, ki je nad 30 let v zgradbo deloval v Lanišću v Istri. — Dne 9. januarja 1927. je na Vrhniki umrl Josip Stržinar, bivši župnik na Katinari pri Trstu. Prej je bil kaplan v Brezovici, Dragi, Klani in Lokvi.

Izdajatelj: Zbor svečnikov sv. Pavla.

Oblastvom odgovarja: Stanko Stanič.

Tiska: Katoliška tiskarna v Gorici.

JOSIPINA PODGORNIK
RESTAVRACIJA CENTRAL
v GORICI, CORSO VERDI 32
Se priporoča p. t. rojakom. — — —

Andrej Mavrič
Gorica, Gosposka ulica št. 3

Bogata izbira domačega in inozemskega sukna. — Velika izbira kožuhovin. Lastna krojačnica moških in ženskih oblek.

Naša zavarovalnica **L' Union**
se nahaja v Gorici
ulica Barzellini 2.

A. RAVNIK.

Moderna tvrdka
in skladišče cerkvenih predmetov

FRANC LEBAN
GORICA - VIA DUOMO št. 7

Priporoča preč. duhovščini že izdelane cerkvene predmete, kakor: svečnike, svetiljke, kelihe, moštrance, srebrne in kovinaste itd. ♦♦♦♦♦ Popravljajo se že rabljeni predmeti s pozlačevanjem in posrebovanjem v ognju.

Delo solidno. Cene brez konkurence.

JAKOB ŠULIGOJ
urar in zlatar

GORICA - Via Carducci 19 (Gosposka ulica)

Zaloga najboljših švicarskih ur „UNION“ in „ALPINA“.

Ljudsko petje v cerkvi.

80 nabožnih pesmi.

Zbral in sestavil Alojzij Filipič.

Cena L. 1.50.

K. T. D. v Gorici je izdalo sledeče knjige:

Ura češčenja v čast Najsvetejšega Zakramenta L. 0-50

Ura češčenja v čast Matere božje — — — L. 0-50

Ura češčenja v čast Srca Jezusovega — — — L. 0-50

JOSIP KERŠEVANI

Gorica - Piazza Cavour 9 - - - - Stolni trg 9 desno - Gorica

Zaloga šivalnih strojev, dvokoles, gramafonov, samokresov, pušk ter vseh potrebščin k navedenim predmetom

GLAVNO ZASTOPSTVO DVOKOLES „BIANCHI“

Dr. L. MERMOLJA

zobozdravnik-specijalist
za ustne in zobne bolezni

Gorica, Travnik 5-II — Od 9-12 in 3-5

Brata Abuja - Gorica

ulica sv. Antona 4

Zaloga vipavskih, briskih
- - - in istrskih vin. - - -

Andrej Fiegel

Restavracija in gostilna
s prenočiščem.

TRAVNIK

TRAVNIK

Andrej Golja, Gorica

Travnik 22

trgovina hišnih kuhinjskih
potrebščin.

JOSIP LIPICER

izdelovatelj
cerkvenih posod, o-
rodja in lestencev

v Gorici

ulica Morelli štev. 17

Posrebuje in pozlačuje v
ognju in prenavlja stare
predmete po kar se da
nizki ceni. Splošno lastni
izdelek.

JOSIP CULOT

GORICA - RAŠTEL 2

Trgovina na drobno in na debelo igrač
in devocionalij. - - - Specialitete športnih
oprem in sandalov.

Katoliška tiskarna

Gorica - Vrh Placute 18

Ali vršite zanjo propagando?

GIUSEPPE MASSIG - Gorica - Corso Verdi štev. 18

ZALOGA TRANIN

Bogata izbira volnenega in svilenega blaga, sukna za gospode, perila, volne, žime, ter
Cene zmerne! kurjega in gosjega perja. Cene zmerne!